

KATEHEZA U SALEZIJANSKOM PASTORALU MLADIH

Stajalište salezijanskoga vrhovnog
odsjeka za pastoral mladih

ANTONIO DOMENECH

Via della Pisana, 1111
C. P. 18.333
I-00163 Roma
Italija

Primljeno: 17. 2. 2004.
Izlaganje na znanstvenom skupu
UDK 271 Salezijanci:25-053.6

Sažetak

Autor je vrhovni savjetnik za pastoral mladih u Salezijanskoj družbi. U ovome članku prikazuje mjesto i ulogu kateheze u salezijanskom pastoralu mladih. To je pastoral obilježen zajedničarskim mentalitetom, a cilj mu je cjelovit rast mladih. Njegove su temeljne dimenzije evangelizacija i kateheza. U katehezi, koja je odgojno nastojanje, važna je antropološka i kulturalna osjetljivost i odgovarajuća pedagoška dimenzija. Ona teži prema uključivanju mladih u kvalitetno ljudsko i kršćanski znakovito okruženje te promiče osobni poziv i zvanje. Danas se u salezijanskoj praksi kateheza posebno očituje kao priprema na sakramente, odgoj u vjeri, školski vjeronauk i djelovanje katehetskih centara. Glavni su izazovi evangelizacija, poteškoća prihvaćanja mentaliteta itinerarija i projekta, potvrđivanje salezijanske zajednice kao uporišta, inkulturacija kateheze. Važno je osnažiti katehezu u pastoralu mladih, suradnju i dijalogue. Valja razvijati katehezu kerigme te moralnu i mistagošku katehezu. Posebnu pažnju zaslužuje formacija katehete, formatora i pratitelja.

Ključne riječi: salezijanski pastoral mladih, kateheza i pastoral mladih

Zamoljen sam da s vama podijelim svoje iskustvo osmogodišnjega rada na mjestu vrhovnoga savjetnika za pastoral mladih s posebnim osvrtom na katehezu. Riječ je prema tome o osobnom viđenju, na temelju vlastitoga konkretnog iskustva. Ono je prošireno svjetskim ali ipak ograničenim obzorjem. Moji susreti sa salezijancima i njihovim djelovanjem često su vrlo kratki i nalik su na prolazne jer nema dovoljno vremena da bi se stvari upoznale u njihovoj dubini.

Svoje sam izlaganje podijelio u tri dijela.

Prije svega, nastojat ću podsjetiti kako se kateheza smješta u »Model salezijanskog pastora mladih«, koji je Družba sustavno priredila nakon 20. i 21. općeg sabora Družbe i koji je postao uporišna točka za put obnavljanja pastora u pojedinim provincijama.¹

U drugome dijelu reći ću nešto o situaciji u salezijanskoj pastoralnoj praksi, naglašavajući zajedničke perspektive i najvažnije probleme.

Na kraju ću reći i nekoliko riječi o izazovima i hitnim potrebama koji mi se čine važnima kako bi kateheza u još većoj mjeri postala temeljnom dimenzijom našega poslanja.²

1. KATEHEZA U MODELU SALEZIJANSKOG PASTORALA MLADIH

Model salezijanskog pastora mladih je plod duge Družbine prakse i razmišljanja

¹ Usp. DIKASTERIJ ZA PASTORAL MLADIH, *Pastoral mladih. Opće upute*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb 2003.

² Usp. *Konst.* 34.

u posljednjih trideset godina. Najvažniji trenuci bili su 21., 23. i 24. opći sabor, smjernice Dikasterija za pastoral mladih, posebice razdoblje u kojemu je vrhovni savjetnik za pastoral mladih bio don Juan E. Vecchi (1978-1990), zatim opsežno učiteljstvo vrhovnoga poglavara don Egidija Viganò (1978-1995). Tu svakako valja ubrojiti i iskustva i razmišljanja provincija i regija u svrhu produbljivanja i praktičnog provođenja u vlastitom okruženju sveukupnog bogatstva poticaja i smjernica.

Godine 1998. Dikasterij je sabrao plodove toga sveukupnog hoda u jedinstvenu shemu koja je omogućila napredovanje prema povezanim mentalitetu i skladnijoj pastoralnoj praksi.³

Prema toj shemi salezijanski pastoral mladih organizira se i razvija:

- u zajedničarskom mentalitetu: njegov je izričaj odgojno-pastoralna zajednica (zajedničarski oblik poimanja, organiziranja i razvijanja salezijanske prisutnosti) i stil animiranja (konkretni način djelovanja i provođenja odgojnog i pastoralnog rada),
- u svrhu cjelovitog rasta mladih: pomoću sveobuhvatnog pastoralnog prijedloga (s četiri temeljne i neodvojive dimenzije: odgojno-kulturalnom dimenzijom, dimenzijom evangelizacije i kateheze, dimenzijom rada za zvanja i dimenzijom iskustava različitog oblika udruživanja) koji se ostvaruje prema mentalitetu određenog projekta.

Evangelizacija i kateheza predstavljaju jednu od temeljnih dimenzija salezijanskoga pastoralnog prijedloga, a temeljni im je cilj dozrijevanje i poosobljenje vjere koja se živi, slavi i prakticira, u skladu sa smjernicama zapisanim u čl. 7 Općega pravilnika Salezijanske družbe: »Središnje žarište nacrtu neka bude izričit plan odgoja za vjeru, koji neka prati mlade u njihovu raz-

voju i usklađuje različite oblike kateheze, slavlja i apostolskih zalaganja.«⁴

U kontekstu salezijanskog pastoralna mladih kateheza poprima neka specifična obilježja:

- usko je povezana uz odgojno nastojanje, kao antropološka i kulturalna osjetljivost i kao osobita pažnja prema pedagoškoj dimenziji;
- unutar procesa odgoja u vjeri koji polazi od odgojnog susreta s mladima u situaciji u kojoj se nalaze, skrbeći za njihovo uključivanje u kvalitetno ljudsko i kršćanski znakovito okruženje;
- zajedničarska kateheza, koja proizlazi iz prisustva zajednice koja svjedoči, uporišna je točka i izgrađuje zajednicu posredstvom skupne pedagogije;
- kateheza sa snažnim obilježjem promicanja osobnoga poziva i zvanja.⁵

2. SITUACIJA KATEHEZE U SALEZIJANSKOJ PASTORALNOJ PRAKSI

Općem viđenju do kojega ste sami došli na temelju vlastitoga iskustva i rada po skupinama tijekom ovoga susreta pridodajem i svoje osobno, koje je plod mojih susreta i kontakata s provincijalnim delegatima za pastoral mladih i s njihovim ekipama, mojih posjeta salezijanskim provincijama širom svijeta, te mojih proučavanja izvještaja izvanrednih posjeta i stanja po salezijanskim regijama na temelju moje dosadašnje aktivnosti unutar Vrhovnog vijeća Salezijanske družbe. Nadam se da se ovo moje viđenje previše ne razlikuje od vašega.

³ Usp. *isto*, str. 5-13: Predgovor, Uvod i Bibliografija.

⁴ *Konstitucije i pravilnik*, Hrvatski salezijanski provincijalat, Zagreb 1987, str. 115.

⁵ Usp. »Salezijanski odgojno-pastoralni projekt«, u: DIKASTERIJ ZA PASTORAL MLADIH, *Pastoral mladih*, nav. dj., str. 33-45, posebice: »Evangelizacijsko-katehetska dimenzija«, str. 42-46.

2.1. Priprava na sakramente

Kao što se to događa u čitavoj Crkvi, i u našim ustanovama kateheza se većinom odvija kao priprava na sakramente. U župama kojima upravljaju salezijanci, kojih je na cijelom svijetu više od 1200, ali i u mnogim školama i oratorijima, ostvaruje se veliki napor pripreme na sakramente uvođenja u kršćanstvo. Moj je dojam da se posebno skrbi za formaciju mladih i odraslih kateheta. Na mnogim se mjestima nastoji razvijati aktivnija metodologija koja je više usredotočena na život i potrebe djece i mladih. Kao potpora tim sveukupnim naporima na mnogim se mjestima priređuju pomagala i razni priručnici koji su vrlo cijenjeni u lokalnim Crkvama.⁶ To je osobito važno u misijama u kojima je kateheza u središtu sveukupnoga odgojnog i promicateljskog djelovanja koje se ostvaruje u okviru katekumenata i unutar odgoja i obrazovanja u školama i internatima za kršćane, u kršćanskim zajednicama u selima i u gradskim župama... Na tom području čine se ogromni naponi, ali se primjećuju i znatna ograničenja. Katehetski proces je isprekidani: nakon primanja sakramenata, većina katehiziranih napušta.

2.2. Hod odgoja u vjeri

Uz katehezu priprave na sakramente već se godinama u salezijanskim prisustvima ostvaruje sustavna kateheza pomoću istinskog hoda odgoja u vjeri, posebice u skupinama i u udrugama mladih u okviru salezijanskog pokreta mladih. 23. opći sabor potaknuo je u cijeloj Družbi zdušno zalaganje na razradi sustavnog hoda kršćanskog odgoja za mlade, u kojemu se skladno povezuje pravilni ritam redovitih tjednih susreta s drugim prijedlozima i izvanrednim trenucima, razmišljanje i proučavanje s iskustvom i priopćavanjem, osobni rad s radom koji se ostvaruje u skupini...

Kao plod toga sveukupnog napora u mnogim su regijama načinjeni konkretni planovi odgoja u vjeri s opsežnim i raznolikim materijalom koji snažno utječu na animiranje naših skupina kršćanske formacije. Osim toga, oni su često dobro primljeni i u lokalnoj Crkvi, kao što je primjerice slučaj s Projektom odgoja u vjeri u Španjolskoj i u Italiji i u raznim latinskoameričkim državama. Isto se to može reći i za projekte kršćanske formacije u raznim pokretima u salezijanskim provincijama u Poljskoj i drugdje po svijetu. Nedavno se i u Africi, na posljednjem susretu provincijalnih delegata, raspravljalo o izradi plana odgoja u vjeri koji će poslužiti kao uporišni okvir za razne provincije. Kao temelj poslužiti će im neki već razrađeni projekti, kao npr. onaj u Angoli ili u istočnim i zapadnim afričkim vizitatorijama.

I u tim se projektima čini znatan napor za formiranje animatora skupina za kršćansku formaciju, pomoću sustavnih tečajeva. Prigodom posjeta pojedinim provincijama i u osobnim susretima sa salezijanskim pokretom mladih uvjerio sam se u osobitu kvalitetu mnogih od tih animatora koji su već odrasli mladi ljudi. Oni dosljedno žive dubok i zauzet kršćanski život u skladu sa salezijanskom omladinskom duhovnošću.

I u tim itinerarijima nastoji se razviti katehetska metodologija koja će osigurati znakovitu sintezu našega salezijanskog stila između odgoja i evangelizacije. Do izražaja pritom dolazi nemali broj ograničenja: još uvijek nije prihvaćen mentalitet itinerarija i projekta; često se umnažaju djelatnosti i prijedlozi a ne brine se za njihov kontinuitet i povezanost. U mnogim takvim formativnim procesima slaba je i nesustavna formacija i produbljenje vjere:

⁶ O tome će biti više govora kasnije kad bude riječ o djelovanju salezijanskih katehetskih centara u raznim dijelovima svijeta.

postoje veliko oduševljenje i snažni trenuci, ali se slabo skrbi za poosobljenje i kritičko usvajanje središnjih sadržaja kršćanske vjere i života, tako da se često ne uspijeva promaknuti sinteza vjere i života. Drugi nedostatak je nedovoljno praćenje mladih kako bi im se pomoglo da osobno usvoje iskustva i prijedloge, te ih se usmjerilo prema projektu života nadahnutog vjerom. Često i formacija animatora i kateheta, a i don Boscovih salezijanaca, koji animiraju te skupine, nije dostatna. Tako npr. nije usvojena jasna sinteza vjere koja bi bila sposobna voditi njihovo katehetsko zalaganje ili je riječ o nedostatnom iskustvu i o nedostatno usvojenoj metodologiji samoga prijedloga.

2.3. Školski vjeronauk

I na tom području ulažu se mnogi naponi i golema energija. U nekim zemljama znatan broj salezijanaca surađuje u katehezi odnosno u religioznoj formaciji u javnoj školi, te se sučeljava s nemalim poteškoćama s obzirom na usmjerenja i postavke. Ta se religiozna formacija posvuda promiče, barem u našim salezijanskim školama, pomoću školskoga vjeronauka i raznih drugih pastoralnih ponuda (liturgijska slavlja, duhovne obnove, slavljenje blagdana, rad u posebnim skupinama...). Na tom se području ne polaže uvijek dovoljna pažnja specifičnostima religiozne pouke u školskom okruženju, specifičnoj formaciji školskih vjeroučitelja, koordinaciji školskog vjeronauka i drugih pastoralnih ponuda dijalogu između religije i drugih područja poučavanja... Stoga je formacija često nedovoljno sustavna i kritična te slabo utječe na formaciju osoblja i na prosvjetljivanje kulture.

2.4. Katehetski centri

U službi tih katehetskih napora posvuda su se razvili katehetski centri za animi-

ranje kateheze, formaciju kateheta, proizvodnju pomagala i slične djelatnosti. Prema statističkim podacima prikupljenim u povodu održavanja 25. općeg sabora Salezijanske družbe 2002. godine, u Družbi postoji 26 takvih centara, u kojima djeluje 51 salezijanac s punim radnim vremenom zajedno s 94 laika. Dva takva centra nalaze se u Africi: »La Colombe« u Lubumbashiju i DBYES u Nairobiju; 5 u Americi: npr. Magdalena del Mar u Peruu, Bogotà, itd.; 8 u Aziji: Nitika u Kalkuti, Visvadeep u Bangaloreu, Pomur u Hyderabadu, Pune u Bombayu..., 3 u regiji Europa Sjever: Zagreb u Hrvatskoj, Rudnik u Sloveniji, Lad u Poljskoj..., 8 u Italiji i Španjolskoj: Elledici u Torinu, centri u Bariju i Messini u Italiji, te CCS i centri u Seville i Alicanteu u Španjolskoj, a postoji i centar u Skadru u Albaniji.⁷ Kao što se vidi, znatna je prisutnost na tom području formacije, animiranja i katehetske proizvodnje, ali često nedostaje usklađivanja, razmišljanja i povezivanja među provincijalnim i mjesnim ekipama pastoralnog animiranja.

Kateheza, a još više evangelizacija, postoji u salezijanskoj pastoralnoj praksi, ali se osjeća kako joj je danas potrebno posvetiti sustavniju i usklađeniju pozornost kako bi se kvalitetnije i djelotvornije odgovorilo na projekt nove evangelizacije koji je papa predstavio suvremenoj Crkvi.

3. GLAVNI IZAZOVI

Evo nekoliko važnih izazova s kojima se sučeljava pastoral mladih, napose na području evangelizacije i kateheze.

3.1. Izazov evangelizacije

Na mnogim područjima našega pastoralnog rada nalazimo se u ozračju rastuće

⁷ Usp. *Capitolo generale 25, Dati statistici*, Roma 2002, str. 94-101.

sekularizacije i/ili religioznog pluralizma koji snažno utječu osobito na mlade. Kana- li i ustanove koji su tradicionalno zaduže- ni za odgoj i religioznu situaciju su u krizi, a mladi, pa i oni koji slijede tijekom katehet- ske formacije, vrlo teško uspijevaju osob- no usvojiti vjeru kako bi postala nadah- niteljicom i voditeljicom projekta uistinu kršćanskog života. Danas kateheza mora hitno prihvatiti zadaću evangelizacije, tj. razvijati religioznu dimenziju osobe, kao temelj njezine pune humanizacije, buditi klicu vjere pomoću snažnih evanđeoskih iskustava koja će pobuditi želju da se pođe putem vjere i obraćenja srca i života.

Ovom se prigodom želim nadovezati na riječi vrhovnoga poglavara što ih je iz- rekao u svom pastoralnom prijedlogu za 2004. godinu. Pastoral mladih mora pri- jeći prag apostolske bojažljivosti (pastoral aktivnosti i zabave) s istinskim misijskim pastoralnim prijedlogom, nudeći svima (onima koji traže, onima koji su zauzeti, animatorima, ali i onima koji su daleki, ne- zainteresirani, površni) jasan i radikalno navještaj Isusove osobe. Konkretnije reče- no, u procesima odgoja u vjeri koji se ostva- ruju u skupinama ne možemo se ograniči- ti na produbljivanje ljudskih ili općenito evanđeoskih vrednota ili na umnažanje kršćanskih čina i iskustava, nego valja na- viještati i produbljavati srž vjere, pomagati da se poosobe i usvoje ponude blaženstava, probuditi želju za zalaganjem na sustav- nom i trajnom putu kršćanske formacije prema životnom opredjeljenju koje je na- dahnuto Isusom. Danas se na tom pod- ručju ništa ne može držati samo po sebi razumljivim.

3.2. *Mentalitet itinerarija*

Evangelizacija danas zahtijeva menta- litet itinerarija, puta, neprekidnog i cjelovi- tog projekta, te nadvladati pastoral aktiv-

nosti i trenutaka s malo razmišljanja i prei- spitivanja. I na mjestima na kojima kao uporišna točka postoji itinerarij odgoja u vjeri, često se to ne uspijeva ostvariti, jer animatori i katehete, ne samo mladi nego i odrasli, nemaju takav mentalitet. U tak- vim situacijama katehetski hod se usredo- točuje na poučavanje sadržaja po unapri- jed utvrđenim temama ili pak na gomila- nje iskustava i prijedloga bez prostora za razmišljanje i usvajanje. Drugdje se opet nastoji usredotočiti na ono što je specifič- no kršćansko zaboravljajući život i ljudsku stvarnost mladih ili se želi odgovoriti na njihova iščekivanja i traženja, a da se ne dođe do izričite i jasne evanđeoske ponude. Ili se pak nude prijedlozi koji su otvoreni svima, s minimalnim zahtjevima, prijed- lozi koji ne omogućuju produbljivanje oni- ma koji žele napredovati, ili se daje vrlo zahtjevan i radikalno prijedlog koji je sla- bo otvoren i raspoloživ za većinu. Te na- petosti, koje se ne uspijevaju uvijek jedi- stveno predstaviti, pokazuju kako postoji potreba za razmišljanjem s mentalitetom postupnog i sustavnog hoda. U tom sluča- ju polazi se od situacije u kojoj se mladi čovjek nalazi, neprekidno ga se potiče na rast pomoću raznolikih ali međusobno po- vezanih ponuda uz obostrano obogaćiva- nje i nadopunjavanje, pomoću jezika i me- todologije koji uspijevaju povezati središ- nje sadržaje vjere sa svakodnevnim iskus- tvom mladih i kršćanske zajednice.

3.3. *Kršćanska zajednica kao uporište*

Svi se slažemo da se kateheza rada iz kršćanske zajednice koja je njezin subjekt i koja prema njoj vodi, ali ta kršćanska zaje- dnica često ostaje previše formalna i daleka, gotovo nevidljiva. I u našim prisustvima, u kojima se ovih godina mnogo naglašavao razvoj odgojne i pastoralne zajednice, često nedostaje vidljivost i protagonizam jezgre

kršćanske zajednice koja izravno prihvaća animaciju puta odgoja u vjeri koji se predlaže mladima.

Skupine djece i mladih previše su usredotočene na svoje animatore, koji su često još vrlo mladi, nemaju izravnoga dodira s odraslom zajednicom koja potiče i usmjeruje njihov hod vjere predstavljajući se kao njihov konačni cilj. Slabo se skrbi za katehezu odraslih, za uključivanje obitelji u hod vjere vlastite djece, a ponekad se zemaruje potreba da se i katehetama i animatorima osigura uporišna zajednica ili skupina u kojoj će i oni sami moći nastaviti svoj hod vjere.

Taj nedostatak nemalo doprinosi prekidu procesa, nestalnosti formacije animatora i kateheta, a posebice prijeći da hod dovede do opredjeljenja za zvanja koja će biti angažirana u Crkvi i u društvu.

Kako u našim ustanovama stvoriti istinska središta znakovite kršćanske zajednice koja će animirati i poticati sve prema evangelizaciji i odgoju mladih u vjeri?

3.4. *Inkulturacija kateheze*

Temelj djelotvornog navještaja Krista Spasitelja i evangelizacije koja će moći doprijeti do srca ljudi i naroda, u njihovom povijesnom i kulturalnom okruženju, jest inkulturacija kršćanske poruke. Papa u svojoj poruci »Crkvi u Aziji« ističe kako je potrebno »proglasavati Isusa tako te se narodima Azije omogući da se poistovjete s njim, ostajući vjerni teološkom nauku Crkve i svojim azijskim korijenima.«⁸ Nas salezijance ta inkulturacija obvezuje i na dubok dijalog s kulturom i svijetom mladih, s njihovim vrednotama i poimanjem života, s pluralnošću njihova govora i oblika izražavanja... Riječ je o inkulturaciji koja zahtijeva duboku promjenu stavova i mentaliteta, ali istovremeno i iskustvo vjere koja je čvrsto ukorijenjena i sastavni je dio zajed-

nice te se može bez straha otvoriti stvarnosti i u njoj, u sukladnosti, otkriti klice evanđelja, potvrditi ih i učiniti da rastu, očistivši ih i otvorivši novini Krista Uskrsnuloga. Zajednice mlake i slabo poosobljene vjere nisu sposobne ostvariti istinsku inkulturaciju vjere. Sveci su glavni pokretači te inkulturacije.

4. NEKOLIKO HITNIH ZADATAKA

Prije negoli završim, htio bih predložiti nekoliko hitnih zadataka koje otkrivam u salezijanskom pastoralu mladih u vezi s katehezom.

4.1. *Kateheza u pastoralu mladih*

Valja *osnažiti katehetsko nastojanje unutar pastorala mladih* kako bi se zajamčila istinska evangelizacija, obraćenje i dozrijevanje projekta poziva kršćanskoga života.

Kao što sam već spomenuo, mnogo se puta u ponudi kateheze i kršćanske formacije ili ograničujemo na doktrinarni nauk sadržaja vjere, želeći tako reći sve, ili se gubimo u brojnim aktivnostima i prijedlozima, temama i iskustvima koji ne pomažu stvaranju zreloga mentaliteta i kršćanskoga viđenja života i svijeta. Često se u analizi krhkosti zvanja otkriva oduševljena i velikodušna vjera, ali s necjelovitom i nesustavnom kršćanskom formacijom.

Uvjeren sam da u salezijanskom pastoralu, posebice u procesima kršćanske formacije skupina Pokreta salezijanske mladeži, moramo osigurati predstavljanje i produbljivanje središnje jezgre vjere. To valja ostvariti u bliskoj povezanosti sa životom i s iskustvom naših adolescenata i mladih, ali u sustavnom i cjelovitom obliku, *više inicijacijskom negoli doktrinarnom metodologijom*. Uvjeren sam da moramo ići

⁸ IVAN PAVAO II, *Ecclesia in Asia*, 20.

putem uputa pape Ivana Pavla II, kao kada je npr. u Tor Vergati pozvao mlade da ustraju na dozrijevanju svoje vjere u školi riječi pomoću istinskih »radionica vjere« u kojima će se uspostaviti duboki dijalog između Duha koji zove i prosvjetljuje te čovjeka koji pita i traži.⁹

4.2. *Razvoj kateheze kerigme, moralne i mistagoške kateheze*

Čini mi se da su upravo ta tri vida manjkava u kršćanskoj formaciji koju nudimo mladima u salezijanskom pastoralu.

Mnogi mladi poznaju i žive pojedine vidove vjere, ali nemaju *jasno i bogato uporište* koji bi ih osposobio da se sučele s pitanjima i izazovima na koje nailaze u današnjem svijetu i kulturi. Premalo smo im pomogli da uoče bogatstvo kršćanske kerigme, da o njoj razmišljaju i da je prihvate u svom mentalitetu i u svom osobnom životu, da je razvijaju nakon dijaloga s kulturom i sa svakodnevnim iskustvom.

Uvjeren sam da je važna praznina u našoj kršćanskoj formaciji *formacija savjesti*. Već su se na 23. općem saboru Salezijanske družbe postavila tri sržna pitanja u odgoju vjere, a to su pitanja formacije savjesti, odgoja za ljubav i razvoja društvene dimenzije kršćanske ljubavi.¹⁰ U našim itinerarijima odgoja u vjeri ta su tri sržna pitanja prilično zanemarena. Stoga ni naša formacija ne uspijeva nadvladati subjektivne težnje i rascjepkanost koje obilježavaju okruženje i kulturu u kojima žive naši mladi. Čini mi se da mladima valja hitno pomoći da uoče operativne i životne posljedice vjerskoga opredjeljenja te da istovremeno uzmognu shvatiti i produbiti vjerske korijene moralnih zahtjeva.

Jednako mi se tako čini važnim razviti još jedan vid kateheze, koji nazivam, premda ne znam je li to najprikladniji termin, »mistagoškom katehezom«. U prijedlogu

kršćanskoga života koji je svojstven don Boscovom preventivnom sustavu sakramenti su osobito važni. Često se ograničavamo na to da među mladima promičemo slavljenje i sudjelovanje u sakramentima, posebice u sakramentu euharistije te, iako nešto manje, u sakramentu pomirenja. Danas naši mladi dolaze iz okruženja u kojemu su praksa i govor sakramenata vrlo siromašni. Zbog toga ih samo slavljenje ne uspijeva uvesti u istinski sakramentalni život. Potreban je stoga istinski *proces uvodenja u sakramente* kako bi sakramenti za mlade postali snažni trenuci susreta s Isusom i s Crkvom, osobni i zajedničkarski izričaj vjere te poticaj na kršćanski život koji je sukladan slavljenom otajstvu. Isto se može reći i za *molitvu*. Mnogo molimo s mladima, ali se pitam učimo li ih moliti, učimo li ih da mole kao kršćani?

To su tri vida kateheze u kojima nam je potrebna pomoć, poticaj i vodstvo.

4.3. *Formacija kateheta te formatora i pratitelja kateheze*

Nije dovoljno biti svećenik i netko tko je studirao teologiju da bi se postalo dobrim katehetom, uvoditeljem i pratiteljem mladih na putu odgoja u vjeri. Svakako, potrebna je dobro usvojena i poosobljena sinteza vjere, ali i osjetljivost i pedagoška metodologija koja će nas osposobiti da promičemo otvaranje srca mladih, volju da pođu na put, da razvijaju smisao za otajstvo itd. Na mnogim sam mjestima vidio kako se i katehete s dostatnom pripravom obeshrabruju ili nakon nekog vremena prepuštaju uobičajenom načinu jer im nedostaje

⁹ Usp. IVAN PAVAO II, *Poruka na molitvenom bdijenju u Tor Vergati*, Rim, 19. kolovoza 2000, br. 1-3.

¹⁰ Usp. *Odgajati mlade u vjeri. Dokumenti 23. općeg sabora Družbe sv. Franje Saleskog*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb 2002, br. 181-214.

netko tko će ih pratiti i poticati u njihovoj katehetskoj službi, netko tko će im pomoći da uče iz iskustva, netko tko će među njima promicati dinamiku priopćavanja i zajedništva... Čini mi se da je to još hitnija zadaća kad je riječ o mladim animatorima ili katehetima koji se još nastoje snaći na svom putu vjere i opredjeljenja u pozivu.

4.4. *Uža suradnja i dijalog*

Na kraju bih htio spomenuti i posebno hitnu zadaću koju upućujem vama kao stručnjacima na području kateheze: mi, animatori pastorala mladih, trebamo vas, vašu suradnju i vaše usmjeravanje upravo zato da ostvarimo hitne zadaće koje sam prije spomenuo: uprisutniti katehetski trenutak u pastoralu, razviti kerigmatsku, moralnu i mistagošku katehezu u procesima odgoja u vjeri, formirati one koji će pratiti animatore itd. Vjerujem da bi u Družbi uža suradnja i dijalog kateheta i pastorala, katehetskih centara i ekipe za pastoral mladih bili obostrano obogaćenje. Jednako sam tako uvjeren da bi nas takva suradnja

učinila sposobnima za kvalitativni skok i u katehezi i u pastoralu. Bit će mi drago bude li ovaj susret potaknuo konkretne korake u tom smjeru.

Nadam se da sam pomoću ovih natuknica pružio ideju o tome kako vidim katehezu u salezijanskom pastoralu mladih. Evangelizacija i kateheza danas su velik izazov svakoj salezijanskoj zajednici koja svoje poslanje vrši u sekulariziranom okruženju. Umnožili smo naše služenje i naše prisutnosti, pokušali smo odgovoriti na tolika iščekivanja i potrebe mladih, posebice najsiromašnijih, ali postoji opasnost da se izgubimo u mnogostrukosti zadaća, da zaboravimo stožernu točku, konačni cilj i pravač koji treba voditi i usmjeravati sve, a to je: navještaj Krista. Potrebno je usredotočiti pozornost i energiju na ono što je bitno: »Evangelizacija i kateheza su bitne dimenzije našega poslanja. Svi smo poput don Bosca pozvani u svakoj prigodi biti odgojitelji u vjeri.«¹¹

¹¹ *Konst.* 34.